

Využití experimentálních trhů pro predikce

Michal HLAVÁČEK – Institut ekonomických studií FSV UK Praha (hlavacem@mbox.fsv.cuni.cz)

Adam GERŠL – Institut ekonomických studií FSV UK Praha (gersl@yahoo.com)

Tomáš CAHLÍK – Institut ekonomických studií FSV UK Praha (cahlik@mbox.fsv.cuni.cz)

Michael BERLEMANN – Technische Universität in Dresden (berleman@rcs.urz.tu-dresden.de)

Podle teorie efektivních trhů je nejlepším možným odhadem současné hodnoty akcie cena akcie na efektivním trhu. Toto je základní předpoklad pro tvorbu predikcí pomocí experimentálních trhů. Přestože metoda vychází z ekonomie, nejsou její aplikace omezeny pouze na ekonomii. Aplikovali jsme ji pro predikci výsledků parlamentních voleb v ČR v červnu 2002 a chceme ji aplikovat i na predikci inflace.

Ve světě byla metoda v posledních deseti letech použita pro predikci volebních výsledků na řadě míst. První aplikaci (pokud je nám známo) je „*Iowa Presidential Stock Market*“, zaměřený na prezidentské volby v Iowě v roce 1988 (Forsythe et al., 1992). Z aplikací v Evropě uveďme např. experimentální trh pro volby v Sasku v roce 1999 (Berlemann, 1999) či dvě volební aplikace v Rakousku popsané Beckmannem a Werdingem (1996).

Naším hlavním cílem bylo vyzkoušet tuto metodu poprvé v českých podmínkách. Využili jsme přitom software „*Dresden Electronic Markets*“, který nám v rámci výzkumné spolupráce zpřístupnila Technická univerzita v Drážďanech. Obchodníky jsme „rekrutovali“ zejména z řad studentů a pedagogů Univerzity Karlovy v Praze – Fakulty sociálních věd. Vzhledem k tomu, že řada studentů je specializována na kapitálové trhy a obchodování na skutečném trhu se od obchodování na experimentálním trhu technicky prakticky neliší, je vedlejším produktem aplikace také pedagogický přínos pro zúčastněné studenty. Dalším naším záměrem bylo vytvořit si zásobu potenciálních obchodníků pro další aplikace této metody.

LITERATURA

BECKMANN, K. – WERDING, M. (1996): Passauer Wahlbörse: Information Processing in a Political Market Experiment. *Kyklop*, 1996, vol. 49, no. 2, pp. 171–204.

BERLEMANN, M. (1999): *Wahlbörsen versus traditionelle Meinungsforschung: Die Sachsenwahl '99*. www.merit-research.cz

BERLEMANN, M. (2002): Forecasting Inflation via Electronic Markets. Results from a Prototype Experiment. *Bulgarian National Bank. Discussion Paper*, DP/20/2002.

FORSYTHE, R. – NELSON, F. – NEUMANN, G. R. – WRIGHT, J. (1992): Anatomy of an Experimental Stock Market. *American Economic Review*, 1992, vol. 82, pp. 1142–1161.

SUMMARY

JEL Classification: C9, D8, G14

Keywords: experimental economics – experimental political markets – predictions

Use of Experimental Markets for Predictions

Michal HLAVÁČEK – Charles University, Prague, Faculty of Social Sciences, Institute of Economic Studies (hlavacem@mbox.fsv.cuni.cz)

Adam GERŠL – Charles University, Prague, Faculty of Social Sciences, Institute of Economic Studies (gersl@yahoo.com)

Tomáš CAHLÍK – Charles University, Prague, Faculty of Social Sciences, Institute of Economic Studies (cahlik@mbox.fsv.cuni.cz)

Michael BERLEMANN – Dresden University of Technology (berleman@rcs.urz.tu-dresden.de)

According to the efficient market theory, a stock's price on an effective market is the best measure of the stock's current value. This is the basic assumption of prediction making according to experimental markets. The authors present descriptions of the first experimental market organised in the Czech Republic and an experimental political market for the parliamentary elections held in the Czech Republic in June 2002.